

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

MVCRX04DFZHD
prvotní identifikátor

odbor voleb
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j.: MV- 34527-3/OV-2019

Praha 12. března 2019
Počet listů: 2

Neslučitelnost funkce poslance Evropského parlamentu s funkcí poslance
Poslanecké sněmovny

Odbor voleb Ministerstva vnitra obdržel Váš dotaz, zda poslanec Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR může v případě svého zvolení v nadcházejících volbách do Evropského parlamentu učinit nějaké kroky, kterými by předešel zániku mandátu poslance Poslanecké sněmovny.

Smlouva o fungování EU obecně zakotvuje právo občanů EU volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu v jiném členském státě za stejných podmínek jako mají příslušníci tohoto členského státu. Blíže pak tuto zásadu rozvíjí směrnice 93/109/ES, kterou se stanoví pravidla pro výkon práva volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu občanů Unie, kteří mají bydliště v některém členském státě a nejsou jeho státními příslušníky. Akt o volbě členů Evropského parlamentu ve všeobecných přímých volbách v čl. 5 odst. 1 toliko stanoví, že pětileté funkční období, na které jsou členové Evropského parlamentu voleni, začíná zahájením prvního zasedání vždy po volbách.

Podle ustanovení § 52 odst. 1 zákona č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“) mandát poslance Evropského parlamentu vzniká zahájením první schůze Evropského parlamentu v novém pětiletém funkčním období Evropského parlamentu.

V § 52 odst. 2 jsou taxativně upraveny důvody zániku mandátu poslance Evropského parlamentu a mezi nimi i vzdání se mandátu. Ke vzdání se mandátu

však může dojít až po jeho vzniku, tj. po zahájení první schůze Evropského parlamentu a nikoli již v době od zvolení do zahájení této schůze.

Neslučitelnost funkce poslance Evropského parlamentu s funkcí poslance Poslanecké sněmovny vyplývá z § 53 odst. 2 písm. c) volebního zákona a taktéž z právních předpisů EU (čl. 7 odst. 2 Aktu o volbě členů Evropského parlamentu ve všeobecných přímých volbách). Jedná se tedy o případ předvídaný v čl. 22 odst. 1 Ústavy ČR, kdy zákon stanoví funkci neslučitelnou s funkcí poslance Poslanecké sněmovny.

Podle čl. 22 odst. 2 Ústavy ČR platí, že dnem, kdy se poslanec Poslanecké sněmovny ujme funkce neslučitelné s funkcí poslance Poslanecké sněmovny, zaniká jeho mandát poslance Poslanecké sněmovny. Zánik mandátu poslance Poslanecké sněmovny vznikem neslučitelnosti funkcí podle čl. 22 Ústavy ČR je rovněž uveden mezi důvody zániku mandátu v čl. 25 písm. f) Ústavy ČR. Také podle § 6 písm. f) zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, mandát poslance Poslanecké sněmovny zaniká okamžikem, kdy se poslanec ujal úřadu nebo funkce, jejichž neslučitelnost s funkcí poslance stanoví Ústava nebo zákon.

Zvolený poslanec Evropského parlamentu se ujímá funkce v okamžiku zahájení první schůze Evropského parlamentu v novém funkčním období, kdy mu současně vzniká mandát poslance Evropského parlamentu. Z výše citované právní úpravy zániku mandátu poslance Poslanecké sněmovny vyplývá, že ve stejném okamžiku dochází k zániku mandátu poslance Poslanecké sněmovny. Vznik mandátu poslance Evropského parlamentu totiž není podmíněn žádným dalším aktivním úkonem, neboť neskládá slib a ani nepřevzetí osvědčení o zvolení, které má jen deklaratorní význam, nemůže být překážkou pro vznik mandátu.

Ačkoli v případě voleb do Evropského parlamentu mandát nevzniká zvolením, ale až zahájením první schůze Evropského parlamentu v novém funkčním období, je dokonce i vznik mandátu u zvoleného kandidáta přesto nevyhnutelný. To by platilo i pro případ, kdy by kandidát zvolený do Evropského parlamentu ještě před zahájením první schůze Evropského parlamentu zemřel. Ačkoli i v tomto případě by logicky nastala absence vůle zvoleného kandidáta mandát v Evropském parlamentu zastávat, nebylo by možné postupovat jinak, než že by mu zahájením první schůze mandát vznikl a bezprostředně poté teprve zanikl z důvodu úmrtí. Obdobně je v této situaci postupováno i v případě jiných voleb konaných na území České republiky, pokud nedojde k odvolání kandidatury zemřelého kandidáta ve stanovené lhůtě před volbami.

Volební zákon počítá jen s možností vzdání se či odvolání kandidatury, které lze učinit do 48 hodin před zahájením voleb (§ 24 volebního zákona), a s možností vzdání se mandátu, které připadá v úvahu až poté, kdy mandát vznikne. Institut vzdání se postavení zvoleného kandidáta, kterým by se předešlo vzniku mandátu ve prospěch dalšího kandidáta v pořadí, volební zákon neupravuje a nezná ho ani právo EU včetně jednacího řádu Evropského parlamentu. Ani žádným výkladem nelze k použití takového postupu dospět.

Z toho plyne, že kandiduje-li poslanec Poslanecké sněmovny ve volbách do Evropského parlamentu, pak se v případě jeho zvolení nelze vyhnout zániku mandátu poslance Poslanecké sněmovny, a to ani v případě, že by si zvolený poslanec Evropského parlamentu nepřevzal osvědčení o zvolení a nečinil žádné úkony, které předvídá jednací řád Evropského parlamentu před zahájením první schůze.

Výše uvedené je pouze nezávazným právním názorem, neboť autoritativně vykládat právní předpisy přísluší pouze soudu.

Mgr. Petr Vokáč
ředitel odboru

Vyřizuje: JUDr. Lucie Fišarová
vrchní ministerský rada
tel. č.: 974 817 371, 361
e-mail: volby@mvcv.cz